

OKULÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARINDA GÖREV YAPAN ANAOKUL ÖĞRETMENLERİNİN OKULÖNCESİ DÖNEMDE MÜZİK EĞİTİMİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ (NİĞDE İLİ ÖRNEĞİ)

Aylin MENTİŞ KÖKSOY

Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü, Niğde/TÜRKİYE

Ayşe MENTİŞ TAŞ

Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü, Konya/TÜRKİYE

Geliş Tarihi: 17.11.2004

Yayına Kabul Tarihi: 08.02.2005

ÖZET

Bu araştırmanın ana amacı, Niğde ve Niğde'ye bağlı Çamardı, Bor ve Altunhisar ilçelerinde yer alan MEB'e bağlı resmi ve resmi olmayan özel okulöncesi eğitim kurumlarında görev yapan anaokulu öğretmenlerinin okulöncesi dönemde müzik eğitimine ilişkin görüşlerini belirlemektir. Çalışma grubunu 58 anaokulu öğretmeni oluşturmuştur. Öğretmenlere araştırmacılar tarafından hazırlanan bir anket uygulanmıştır. Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde öğretmenlerle ilgili kişisel bilgilere, ikinci bölümde ise öğretmenlerin müzik eğitimi ile ilgili konulara ilişkin görüşleri ve çalıştıkları kurumun müzik eğitimi ile ilgili sağladığı olanaklara ilişkin sorular yer almaktadır. Toplam soru sayısı 10'dur. Sorulardan biri açık uçludur. Verilerin çözümlenmesinde frekans, yüzde ve tek faktörlü varyans analizi kullanılmıştır. Çıkan sonuçlara göre, mezun oldukları kurumlara göre öğretmenlerin müzik eğitimi ile ilgili konulara ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılıklar vardır. Araştırmada okulöncesi kurumlarda müzik odası ve müzik aletlerinin yetersiz olduğu görülmüştür. Ayrıca okulöncesi öğretmenlerinin bir kısmının da yeterli müzik bilgisine sahip olmadıklarını ifade ettikleri belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okulöncesi Eğitim, Müzik Eğitimi, Okulöncesi Öğretmeni

DETERMINING VIEWS OF PRE-SCHOOL TEACHERS, WORKING AT PRE-SCHOOL EDUCATION INSTITUTIONS ON PRE-SCHOOL MUSIC EDUCATION

ABSTRACT

The main purpose of this study was to determine the opinions in about music education during the pre-school period of kindergarten teachers working in state and private pre-schools of Ministry of Education in Çamardı, Bor, Altunhisar (Niğde) and in Niğde.

58 pre-scholl teachers were included in the study group. A questionnaire designed by researchers was given to the teachers. The questionnaire had two parts. In the first one there were personal questions about the teachers and in the second part their opinions about music education and some questions about the opportunities provided by their institutions about music education were asked. There were 10 questions in total. One of them was open-ended. In the study of data frequency, percent and one Way Anova analysis was used. According to the results, there were spinificant differences between the opinions of the teachers about music education depending on the institutions from which they graduated. In the study it was observed that musical instruments and music rooms at pre-school were insufficient. It was also seen by statement that some of the pre-schools teachers were not efficient in music.

Key Words: Pre-school Education, Music Education, Pre-school Teacher

1. GİRİŞ

Çocuğun sanat yoluyla eğitilmesi, sağlıklı birey yetiştirme için en önemli araçlarından biridir. Müzik ve dans, sanat eğitiminin tekniklerinden biri olup, zihinsel süreçlerin birer ifadesi olarak tanımlanabilir (Ürfioğlu, 1989, 5).

Müzik eğitiminin temel ilke ve amaçları göz önünde tutulduğunda, ailenin çocuğun gelişiminde çok önemli rol oynamasına karşın, bu ilke ve amaçları çocuğa aktarması güçtür. Türk eğitim sisteminde, güzel sanatlar ve müzik eğitimi ile bilinçli olarak yetiştirmeye, ancak anaokulu ve anasınıfı olarak tanımlanan eğitim kurumlarında başlanabilir. Ayrıca müzik, anaokullarında vazgeçilmesi mümkün olmayan temel eğitim unsurudur (Atalay, 1999, 320).

Müzik, normal veya özel eğitim gereksinimi olan tüm çocukların eğitiminde kullanılması gereken ve çocukların tüm gelişim alanlarını destekleyen etkili ve önemli araçlardan biridir. Küçük yaşlardan itibaren müziksel aktivite içinde bulunarak müzikle beslenen ve desteklenen çocukların ruhsal ve bedensel yönden daha sağlıklı bir gelişim sergiledikleri gözlenmektedir. Müziğin çocukların gelişimine etkileri şu şekilde sınıflandırılabilir. 1. Dil gelişimi, 2. Duyusal ve sosyal gelişim, 3. Bedensel ve psikomotor gelişim (Gökay, 2002, 6).

Grup olarak müzik yapma kendini disiplin etmeyi gerektirir; sesleri keşfetme ve müziğe karşılık verme kendini ifade etme yeteneğini güçlendirir; vurmalı çalgıları kullanmak ritmik gelişme ve kas koordinasyonuna yardımcı olur ve dinleme yoluyla işitsel algı ve detayları fark edebilme yeteneğini geliştirir (Gilbert, 1992, 7).

Okulöncesi dönemde müzik eğitiminde en önemli noktalar: duymak, dinlemek, dikkatini seslere yoğunlaştırabilmek ve uygun tepkiyi verebilmektir. Müzik eğitimi planlanırken çocukların gelişim düzeyleri, hazır bulunuşlukları ve müziğe karşı ilgi dereceleri göz önünde bulundurulmalıdır. Verilecek müzik eğitiminin gelişim alanlarını destekleyici nitelikte olmasına dikkat edilmelidir (Bal ve Artan, 1995, 9).

Çocuklar genellikle ilk resmi müzik derslerini okulöncesi öğretmenlerinden alırlar. Fakat bu öğretmenlerin müzik eğitimi konusundaki bilgileri yetersiz olabilir. Okulöncesi öğretmenlerinin almış olduğu müzik eğitiminin çocuğun müziğe karşı olumlu bir tutum geliştirmesinde önemli bir etken olduğu söylenebilir. Müzik Eğitimcileri Ulusal Konferansının yapmış olduğu bir yayına göre tüm okulöncesi programlara erken çocukluk müziği konusunda resmi eğitim almış öğretmenler sağlanmalıdır. Bu ön hazırlık, müzik aktivitelerinin daha geniş biçimde kullanımı için daha pozitif bir tutuma yol açacaktır. Müziğe karşı daha olumlu tutuma sahip öğretmenler de öğrencilerin müzik yeteneklerini geliştirmede daha etkili olacaklardır (Kelly, 1998, 374-375).

Okulöncesi öğretmenlerinin çocukların müzikal becerilerinin geliştirilmesinde önemli bir yere sahip olduğu düşünüldüğünde okulöncesi öğretmenlerinin müzik eğitimine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi araştırmanın gerekliliğini ortaya koymaktadır.

2. AMAÇ

Araştırmanın ana amacı, Niğde ili içinde ve Niğde'ye bağlı Çamardı, Bor ve Altunhisar ilçelerinde yer alan MEB'e bağlı resmi ve resmi olmayan özel okulöncesi eğitim kurumlarında görev yapan anaokulu öğretmenlerinin okulöncesi dönemde müzik eğitimine ilişkin görüşlerinin belirlenmesidir.

Bu amaçla aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- 1- Öğretmenlerin okulöncesi dönemde müzik eğitimi verilmesine ilişkin görüşleri nelerdir? Öğretmenlerin anılan görüşleri arasında mezun oldukları kuruma göre anlamlı fark var mıdır?
- 2- Öğretmenlerin görev yaptıkları anaokulunun müzik eğitimi ile ilgili sağladığı olanaklara (müzik odası ve demirbaşa kayıtlı müzik aleti) ilişkin görüşleri nelerdir?
- 3- Öğretmenler çalıştıkları kurumlarda verilen müzik eğitimini ne derece yeterli buluyorlar?
- 4- Öğretmenlerin müzik eğitiminde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerilerine ilişkin görüşleri nelerdir?

3. YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu araştırmada, okulöncesi öğretmenlerinin müzik eğitimine ilişkin var olan görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Bu çerçevede araştırma, tarama modelinde betimsel bir araştırmadır. Ancak okulöncesi dönemde müzik eğitimine ilişkin

değişkenler arasındaki ilişkilerde arandığından, araştırmanın ilişkisel tarama modelinde bir çalışma olduğu da söylenebilir.

Araştırmada anaokullarında görevli okulöncesi öğretmenlerinin müzik eğitimine ilişkin görüşleri, hazırlanan anket yoluyla belirlenmeye çalışılmıştır.

Çalışma Grubu

Çalışma grubunu Niğde ili içinde ve Niğde'ye bağlı Çamardı, Bor ve Altunhisar ilçelerinde yer alan MEB'e bağlı resmi ve resmi olmayan özel okulöncesi eğitim kurumlarında görev yapan 58 anaokulu öğretmeni oluşturmuştur.

Veri Toplama Aracı

Araştırmacılar tarafından okulöncesi öğretmenlerinin okulöncesi dönemde müzik eğitimine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla bir anket hazırlanmıştır. Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde öğretmenlerle ilgili kişisel bilgilere ilişkin sorular, ikinci bölümde ise öğretmenlerin müzik eğitimi ile ilgili konulara ve çalıştıkları kurumun müzik eğitimi ile ilgili sağladığı olanaklara ilişkin sorular yer almaktadır. Toplam soru sayısı 12'dir. Sorulardan biri açık uçludur.

Anketle ilgili üç alan uzmanının (iki müzik eğitimcisi, bir ölçme değerlendirme) görüşü alınmış, gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra anket uygulamaya hazır hale getirilmiştir.

Verilerin Analizi

Verilerin çözümlenmesinde frekans, yüzde ve tek faktörlü varyans analizi kullanılmıştır.

4. BULGULAR

Öğretmenlerin cinsiyete, mezun oldukları kuruma, öğretmenlik kıdemine ve müzikle ilgili bir hizmetiçi eğitim alma durumuna göre dağılımları Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlere Ait Kişisel Bilgiler (n=58)

Değişken	Düzy	n	%
Cinsiyet	Kadın	56	96,6
	Erkek	2	3,4
Mezun Olunan Kurum	İki Yıllık Anaokulu Öğretmenliği	17	29,3
	Eğitim Fakültesi Okulöncesi Öğretmenliği	19	32,8
	Diğer	22	37,9
Meslekteki Kıdem	1-5 yıl	21	36,2
	6-10 yıl	14	24,1
	11-15 yıl	6	10,4
	16 yıl ve daha fazla	17	29,3
Müzikleİlgili Hizmetiçi Eğitim Alma Durumu	Evet	4	6,9
	Hayır	54	93,1

Tablo 1 incelendiğinde, çalışmaya katılan öğretmenlerin 2’sinin (%3,4) erkek ve 56’sının (%96,6) kadın olduğu görülmektedir.

Öğretmenlerin 17’si (%29,3) iki yıllık anaokulu öğretmenliği programlarından, 19’u (% 32,8) Eğitim Fakültesi Okulöncesi Öğretmenliği bölümünden ve kalan 22’si (%37,9) diğer fakülte ve yüksekokullar (Mesleki Eğitim Fakültesi El Sanatları, Nakış, Yaygın Eğitim vb.) ile Meslek Lisesi Çocuk Gelişimi bölümünden mezun olmuştur.

Öğretmenlerin kıdemlerine bakıldığında, 1-5 yıllık kıdemi olan öğretmen sayısının 21 (%36,2), 6-10 yıl kıdemi olanların 14 (%24,1), 11-15 yıl kıdemi olanların 6 (%10,4) ve 16 yıl ve daha fazla kıdemi

olanların ise 17 (%29,3) olduğu görülmektedir.

Öğretmenlerin 4’ü (%6,9) müzikle ilgili hizmetiçi eğitim semineri aldıklarını, 54’ü ise (%93,1) böyle bir eğitim almadıklarını belirtmişlerdir.

“Okulöncesi dönemdeki çocuğa içinde bulunduğu yaş ve gelişim seviyesine göre müzik eğitiminin verilmesi” konusuna verilen önem düzeyi, öğretmenlerin eğitim durumlarına göre anlamlı farklılık göstermektedir (F=4,26, P<.05). Katılımcıların konuyu ne derece önemli gördüklerine ilişkin ortalama puan iki yıllık anaokulu öğretmenliğinden mezun olanlar için 4,41, eğitim fakültesi okulöncesi öğretmenliğinden mezun olanlar için 4,78 ve diğer eğitim kurumlarından mezun olanlar için 4,86’dır. Eğitim fakültesi okulöncesi öğretmenliği ve diğer eğitim kurumlarından mezun olan öğretmenlerin bu konuyu iki yıllık anaokulu öğretmenliği mezunu öğretmenlerden daha önemli gördükleri anlaşılmaktadır.

“Okulöncesi eğitim kurumlarında müzik eğitimine ilişkin fiziksel koşulların (ayrı-uygun müzik odası) bulunması” konusuna verdikleri önem düzeyi, öğretmenlerin eğitim durumlarına göre anlamlı farklılık göstermektedir (F= 3,99 p<.05). Katılımcıların konuyu ne derece önemli gördüklerine ilişkin ortalama puan iki yıllık anaokulu öğretmenliğinden mezun olanlar için 3,47, eğitim fakültesi okulöncesi öğretmenliğinden mezun olanlar için 4,52 ve diğer eğitim kurumlarından mezun olanlar için 4,00’tür. Gruplar arasında yapılan çoklu karşılaştırma sonucunda eğitim fakültesi okulöncesi öğretmenliği mezunu

öğretmenlerin bu konuyu iki yıllık anaokulu öğretmenliği mezunu öğretmenlere göre daha önemli gördükleri

anlaşılmaktadır. Grupların diğer ikili kombinasyonları için gözlenen farklar anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 2. Öğretmenlerin Okulöncesi Eğitimde Müzik Eğitimi Verilmesine İlişkin Görüşlerinin Mezun Oldukları Kuruma Göre Varyans Analizi Sonuçları

Konu	Kurum	X	SS	sd	F	Anlamlı Fark
1. Okulöncesi dönemdeki çocuğa içinde bulunduğu yaş ve gelişim seviyesine göre müzik eğitiminin verilmesi	1. AOÖ	4.41	0.61	2; 55	4.26*	1-2, 1-3
	2. OÖÖ	4.78	0.41			
	3. Diğer	4.86	0.46			
2. Okulöncesi eğitim kurumlarında müzik eğitimine ilişkin fiziksel koşulların (ayrı-uygun müzik odası) bulunması.	1. AOÖ	3.47	1.50	2; 55	3.99*	1-2
	2. OÖÖ	4.52	0.77			
	3. Diğer	4.00	1.02			
3. Okulöncesi eğitim kurumlarında çalışan öğretmenlerin müzik bilgisine sahip olması	1. AOÖ	4.23	0.75	2; 55	0.78	-
	2. OÖÖ	4.52	0.69			
	3. Diğer	4.36	0.65			
4. Okulöncesi eğitim programında müzik eğitimine ilişkin hedeflerin bulunması	1. AOÖ	4.11	0.60	2; 55	7.45**	1-2, 1-3
	2. OÖÖ	4.73	0.45			
	3. Diğer	4.63	0.49			
5. Okulöncesi eğitim kurumlarında çocukların kullanabileceği müzik aletlerinin olması	1. AOÖ	3.94	1.19	2; 55	5.69**	1-2, 1-3
	2. OÖÖ	4.78	0.41			
	3. Diğer	4.63	0.65			
6. Okulöncesi eğitim kurumlarında müzik eğitimi verilirken piyano kullanılması ya da herhangi bir enstrüman çalınması	1. AOÖ	3.41	1.41	2; 55	3.25*	1-3
	2. OÖÖ	4.10	0.93			
	3. Diğer	4.22	0.75			
7. Okulöncesi müzik eğitiminde ailelerin desteğinin alınması	1. AOÖ	3.76	1.09	2; 55	2.13	-
	2. OÖÖ	4.26	0.93			
	3. Diğer	4.31	0.64			

* p<.05 **p<.01

“Okulöncesi eğitim kurumlarında çalışan öğretmenlerin müzik bilgisine sahip olması” konusuna öğretmenlerin verdikleri önem düzeyinin, mezun olunan eğitim kurumuna göre anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur (F=0,78 p>.05). konuya verilen önem düzeyine ait ortalama puanın iki yıllık anaokulu öğretmenliğinden mezun olanlar için 4,23, eğitim fakültelerinin okulöncesi öğretmenliğinden mezun olanlar için 4,52 ve diğer eğitim kurumlarından mezun olanlar için 4,36 olduğu görülmektedir.

“Okulöncesi eğitim programında müzik eğitimine ilişkin hedeflerin bulunması” konusuna verilen önem düzeyi, öğretmenlerin eğitim durumlarına göre anlamlı farklılık göstermektedir (F=7,45 p<.01). katılımcıların konuyu ne derece önemli gördüklerine ilişkin ortalama puan iki yıllık anaokulu öğretmenliğinden mezun olanlar için 4,11, eğitim fakültesi okulöncesi öğretmenliğinden mezun olanlar için 4,73 ve diğer eğitim kurumlarından mezun olanlar için 4,63’tür. Eğitim fakültesi okulöncesi öğretmenliği ve diğer eğitim kurumlarından mezun olan

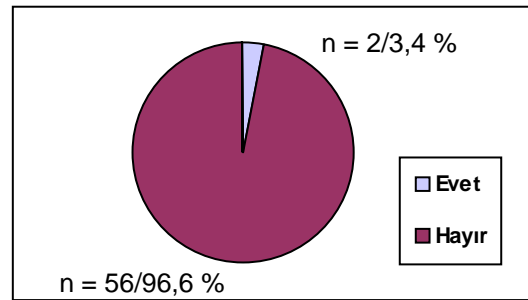
öğretmenlerin bu konuyu iki yıllık anaokulu öğretmenliği mezunu öğretmenlerden daha önemli gördükleri anlaşılmaktadır.

“Okulöncesi eğitim kurumlarında çocukların kullanabileceği müzik aletlerinin olması” konusuna verilen önem düzeyi öğretmenlerin eğitim durumlarına göre anlamlı farklılık göstermektedir ($F=5,69$ $p<.01$). Katılımcıların konuyu ne derece önemli gördüklerine ilişkin ortalama puan iki yıllık anaokulu öğretmenliğinden mezun olanlar için 3,94, eğitim fakültesi okulöncesi öğretmenliğinden mezun olanlar için 4,78 ve diğer eğitim kurumlarından mezun olanlar için 4,63’tür. Eğitim fakültesi okulöncesi öğretmenliği ve diğer eğitim kurumlarından mezun olan öğretmenlerin bu konuyu iki yıllık anaokulu öğretmenliği mezunu öğretmenlerden daha önemli gördükleri anlaşılmaktadır.

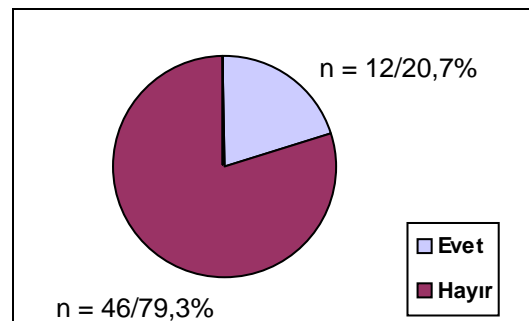
“Okulöncesi eğitim kurumlarında müzik eğitimi verilirken piyano kullanılması ya da herhangi bir enstrüman çalınması” konusuna verilen önem düzeyi öğretmenlerin eğitim durumlarına göre anlamlı farklılık göstermektedir ($F=3,25$ $p<.05$). Katılımcıların konuyu ne derece önemli gördüklerine ilişkin ortalama puan iki yıllık anaokulu öğretmenliğinden mezun olanlar için 3,41, eğitim fakültesi okulöncesi öğretmenliğinden mezun olanlar için 4,10 ve diğer eğitim kurumlarından mezun olanlar için 4,22’dir. Gruplar arasında yapılan çoklu karşılaştırma sonucunda, diğer kurumlardan mezun olanların, iki yıllık anaokulu öğretmenliği mezunu olanlara göre bu konuyu daha önemli gördükleri anlaşılmaktadır. Grupların diğer ikili kombinasyonları için gözlenen farklar, anlamlı bulunmamıştır.

“Okulöncesi müzik eğitiminde ailelerin desteğinin alınması” konusuna verilen önem düzeyi, mezun olunan eğitim kurumuna göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($F=2,13$ $p>.05$). Konuya verilen önem düzeyine ait ortalama puanının iki yıllık anaokulu öğretmenliğinden mezun olanlar için 3,76, eğitim fakültelerinin okulöncesi öğretmenliğinden mezun olanlar için 4,26 ve diğer eğitim kurumlarından mezun olanlar için 4,31 olduğu görülmektedir.

Öğretmenlerin görev yaptıkları okulun müzik eğitimi ile ilgili sağladığı olanaklara (müzik odası ve demirbaşa kayıtlı müzik aletinin bulunup bulunmadığına) ilişkin verdikleri cevaplar Şekil 1-2’de gösterilmiştir.

Şekil 1: Okulda Müzik Odası

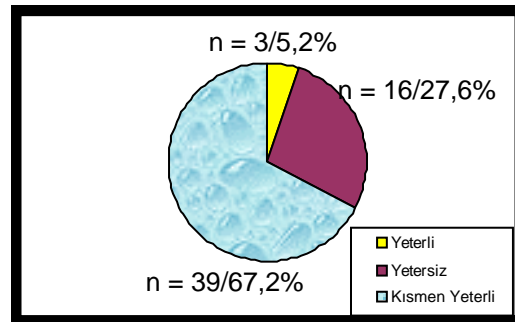

Şekil 2: Okulda Demirbaşa Kayıtlı Müzik Aletleri

Şekil 1-2 incelendiğinde, öğretmenlerin ancak 2'sinin (%3,4) görev yaptıkları okulda müzik odasının bulunduğu, kalan 56 (%96,6) öğretmenin böyle bir odaya sahip olmadıklarını belirttikleri anlaşılmaktadır. Yine öğretmenlerin 12'sinin (%20,7) okullarında müzik aleti bulunduğu, buna karşılık 46'sının (%79,3) okullarında herhangi bir müzik aletinin bulunmadığını ifade ettikleri anlaşılmaktadır.

Öğretmenlerin kurumlarında verilen müzik eğitimini genel olarak ne derece yeterli gördüklerine ilişkin soruya verdikleri cevapların dağılımı Şekil 3'te gösterilmiştir.

Şekil 3'te görüldüğü gibi, öğretmenlerin 3'ü (%5,2) müzik eğitimini yeterli bulurken, 39'u (%67,2) kısmen yeterli, 16'sı (%27,6) yetersiz bulmaktadır.

Şekil 3: Okulda Verilen Müzik Eğitiminin Yeterli Olma Durumu

Öğretmenlerin müzik eğitimi ile ilgili olarak karşılaştıkları sorunlara ve çözüm önerilerine ilişkin olarak açık uçlu soruya verdikleri cevaplar, görüş ve düşünceleri analiz edilerek belirlenmiş ve buna ait bulgular Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3: Okulöncesi Eğitiminde Müzik Eğitimi ile İlgili Olarak Karşılaşılan Sorunlara ve Önerilere İlişkin Görüşler*

SORUNLAR	n
- Nota bilgisine sahip olmamak, bu nedenle şarkı sözlerini müziğini duymadan söyleyememek	9
- Bir müzik aleti çalamamak	14
- Anaokullarında müzik aletlerinin ve müzik kasetlerinin yetersiz olması	28
- Müzik odası bulunmaması	8
ÖNERİLER	n
- Okulöncesi öğretmeni yetiştiren eğitim kurumlarında daha yeterli müzik eğitimi verilmesi ve öğretmen adaylarının en az bir müzik aleti çalabilmesi	14
- Okulöncesi eğitim veren kurumlarda müzik dersini branş öğretmenlerinin vermesi	10
- Müzik eğitimi ile ilgili hizmetiçi eğitim seminerleri düzenlenmesi	13

* Öğretmenler birden fazla öneri sıralamışlardır.

Tablo 3'te görüldüğü gibi araştırmaya katılan 58 anaokulu öğretmenin büyük bir kısmı anaokullarında müzik aletlerinin ve müzik kasetlerinin yetersiz olmasını müzik eğitiminde karşılaşılan sorun olarak belirtmişlerdir (n=28). Öğretmenlerden 14'ü ise, bir müzik aleti çalamamanın kendileri için bir sorun olduğunu söylemişlerdir. Bazı öğretmenler de (n=9) nota bilgisine sahip olmadıkları için şarkı sözlerini müziğini duymadan söyleyemediklerini belirtmişlerdir. Bir kısmı ise (n=8) çalıştıkları anaokullarında

müzik odası bulunmamasını sorun olarak belirtmişlerdir.

Öneriler kısmında ise anaokulu öğretmenlerinin bir kısmı okulöncesi öğretmeni yetiştiren eğitim kurumlarında daha yeterli müzik eğitimi verilmesini ve en az bir müzik aleti çalınabilmesi gerektiğini belirtmişlerdir (n=14). Bir kısım öğretmen ise müzik eğitimi ile ilgili hizmetiçi eğitim seminerleri düzenlenmeli demiştir (n=13). Bazı öğretmenler de okulöncesi kurumlarda

müzik dersini branş öğretmenlerinin vermesi gerektiğini belirtmişlerdir (n=10).

5. SONUÇ VE TARTIŞMA

Okulöncesi öğretmenlerinin okulöncesi dönemde müzik eğitimine ilişkin görüşlerini belirlemeyi amaçlayan bu araştırmadan çıkan sonuçlar şöyledir.

-Okulöncesi dönemdeki çocuğa içinde bulunduğu yaş ve gelişim seviyesine göre müzik eğitiminin verilmesi konusuna verilen önem düzeyi öğretmenlerin eğitim durumlarına göre anlamlı farklılık göstermektedir. Eğitim fakültesi okulöncesi öğretmenliği ve diğer eğitim kurumlarından mezun olan öğretmenler bu konuyu iki yıllık anaokulu öğretmenliği mezunu öğretmenlerden daha önemli görmektedirler. Ancak aralarında fark olmasına karşın genel olarak öğretmenlerin bu konuyu önemli gördükleri söylenebilir.

Küçük çocuklara müzik eğitimi verirken, onların kişisel gereksinimlerini karşılamak için ayarlamalar yapmak gerekir. Bu nedenle çocuğun içinde bulunduğu yaş ve gelişim seviyesi dikkate alınmalıdır. Müziksel olarak çocuğun nerede olduğunu bilmek, öğretmenin müzik aktivitelerini planlarken doğru karar vermesini sağlar (Young ve Glover, 1998, 2-3).

-Okulöncesi eğitim kurumlarında müzik eğitimine ilişkin fiziksel koşulların (ayrı-ayrı uygun müzik odası) bulunması konusuna verdikleri önem düzeyi, öğretmenlerin eğitim durumlarına göre anlamlı farklılık göstermektedir. Eğitim fakültesi okulöncesi öğretmenliği mezunu öğretmenler bu konuyu iki yıllık anaokulu öğretmenliği mezunu öğretmenlere göre daha önemli görmektedirler.

Malzeme ve insan organize etmek müzik aktivitelerini uygulamada ve öğrenmede önemlidir. Bu nedenle müzik için ortam yaratmak gerekir (Young ve Glover, 1998, 2). Bu ortamı yaratmak için de okulöncesi eğitim kurumlarında ayrı bir müzik odasının bulunması gerekir.

-Okulöncesi eğitim kurumlarında çalışan öğretmenlerin müzik bilgisine sahip olması konusuna öğretmenlerin verdikleri önem düzeyi mezun oldukları kuruma göre anlamlı farklılık göstermemektedir. Verilen cevaplarla ilgili aritmetik ortalamalara bakarsak öğretmenlerin bu konuyu birbirlerine yakın değerlendirdikleri görülmektedir. Genel anlamda öğretmenlerin bu konuyu önemli buldukları söylenebilir.

Okulöncesi öğretmenlerinin almış olduğu müzik eğitimi bilgisi, çocuğun müziğe karşı olumlu bir tutum geliştirmesi için çok önemli olabilir (Kelly, 1998, 374-375).

Anaokullarında yaş grubundan dolayı özel donanımlı müzik öğretmenlerine ihtiyaç vardır. Bu nedenle anaokullarına özel donanımlı öğretmen yetiştirme ve model oluşturma çalışmalarına hemen başlamak gerekmektedir (Atalay, 1999, 324).

-Okulöncesi eğitim programında müzik eğitimine ilişkin hedeflerin bulunması, konusuna verilen önem düzeyi öğretmenlerin eğitim durumlarına göre anlamlı farklılık göstermektedir. Eğitim fakültesi okulöncesi öğretmenliği ve diğer eğitim kurumlarından mezun olan öğretmenler bu konuyu iki yıllık anaokulu öğretmenliği mezunu öğretmenlerden daha önemli görmektedirler. Ancak genel anlamda öğretmenlerin bu konuyu önemli gördükleri belirtilebilir.

Okulöncesi eğitim kurumları için bir müzik eğitimi programı yoktur. Anaokulları müzik eğitimi programı olmadığından, bu yaş grubu için seçilen şarkıların çoğunluğu, ünitelere uygun şarkı seçimi ve bu konuda yazılmış (eğitsel ve müzikal değeri tartışılabilir) birkaç müzik kitapçığından öteye geçememiştir. Şarkı seçimi ve öğretimi konusunda da öğretmenler güçlük çekmektedirler. Müzik öğretmeni olmayan öğrencilerin yeni bir şarkı öğrenmeleri ise mümkün değildir. Şarkı öğretimi müzik eğitiminde bir araçtır. Bu nedenle müzik eğitiminin amaçları ve hedef davranışları bir program dahilinde ortaya konmadıkça, şarkı öğretimi araç olmaktan da uzaklaşmakta ve önemini kaybetmektedir (Atalay, 1999, 324).

-Okulöncesi eğitim kurumlarında çocukların kullanabileceği müzik aletlerinin olması, konusuna verilen önem düzeyi öğretmenlerin eğitim durumlarına göre anlamlı farklılık göstermektedir. Eğitim fakültesi okulöncesi öğretmenliği ve diğer eğitim kurumlarından mezun olan öğretmenler bu konuyu iki yıllık anaokulu öğretmenliği mezunu öğretmenlerden daha önemli görmektedirler.

Çocuğun sesini yormaması ve onunla daha etkili şarkı söylemesi için sesine destek olacak müzik aletlerine gereksinme duyulur (Ürfioğlu, 1989, 16). Enstrümanlar, vücut hareketlerini sesler yoluyla geliştirir. Vurma, çırpma, üfleme motor kontrolün iyi şekilde gelişmesini sağlar (Young ve Glover, 1998, 145).

-Okulöncesi eğitim kurumlarında müzik eğitimi verilirken piyano kullanılması ya da herhangi bir enstrüman çalınması konusuna verilen önem düzeyi öğretmenlerin eğitim durumlarına göre anlamlı farklılık göstermektedir. Diğer kurumlardan mezun

olanlar bu konuyu iki yıllık anaokulu öğretmenliği mezunu olanlara göre daha önemli görmektedirler.

Çocuğun daha kolay motive olması, dinleme alışkanlığı kazanması ve öğretmenin şarkının ezgisini daha kolay çıkartabilmesi için müzik eğitimi sırasında piyano ya da herhangi bir enstrüman çalınması yararlı olacaktır.

-Okulöncesi müzik eğitiminde ailelerin desteğinin alınması konusuna verilen önem düzeyi, mezun olunan eğitim kurumuna göre anlamlı farklılık göstermemektedir.

Müzik açısından avantajlı evlerde büyüyen çocuklar, aile üyeleriyle geleneksel çocuk tekerlemeleri, oyunlar ve şarkıların tadını çıkarırlar. Müzik açısından aktif olmanın bu ilk deneyimleri aile içindeki sıcak ilişkilere bağlıdır. Hiç şüphesiz ki bu ailelerde büyüyen çocuklar müziğe ilgisi olmayan ailelerin çocuklarına göre daha rahatça şarkı söyleyip müziğe daha özgürce karşılık verecektir (Young ve Glover, 1998, 4).

-Öğretmenlerin % 3,4'ü görev yaptıkları okulda müzik odası bulunduğunu, % 96,6'sı ise müzik odası bulunmadığını belirtmişlerdir. Yine öğretmenlerin % 20,7'si okullarında müzik aleti bulunduğunu, % 79,3'ü ise müzik aleti olmadığını belirtmişlerdir.

-Öğretmenlerin % 5,2'si okullarında verilen müzik eğitimini yeterli bulurken, % 67,2'si kısmen yeterli, % 27,6'sı ise yetersiz bulmuştur.

Araştırmada okulöncesi kurumlarda müzik odası ve müzik aletlerinin yetersiz olduğu görülmüştür. Ayrıca okulöncesi öğretmenlerinin bir kısmının da yeterli müzik bilgisine sahip olmadıklarını ifade ettikleri

belirlenmiştir. Okulöncesi kurumlarda müzik eğitiminin etkili bir şekilde verilebilmesi için bu kurumların müzikal olanaklarının artırılması gerekmektedir. Ayrıca okulöncesi öğretmenlerinin lisans döneminde aldığı müzik eğitimine ağırlık verilmelidir. Zaman zaman okulöncesi öğretmenleri için müzik eğitimi konusunda hizmetiçi eğitim seminerleri düzenlenmelidir.

Müzik eğitimi açısından yeterli donanıma ve müzik öğretmene sahip olmayan okulöncesi eğitim kurumlarında, müzik eğitiminden söz etmek oldukça zordur. Bu nedenle yeniden yapılanmaya gidilmesi, standartlar yönergesine müzik eğitim araçlarının alımı ve kurumun açılış aşamasında müzik öğretmeni bulundurma zorunluluğu getirilmelidir (Atalay, 1999, 324).

6. KAYNAKLAR

- Atalay, M. Aydın, 1999, Okulöncesi Müzik Eğitiminin Önemi, Karşılanan Temel Sorunlar ve Çözüm Önerileri, Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu, 28-30 Nisan, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Bal, S. Artan, İ., 1995, 0-6 Yaş Çocuklarının Müzik Eğitimi Aileler ve Eğitimciler İçin Rehber Kitap. İstanbul: Ya-Pa Yayınları.
- Gilbert, J., 1992, Musical starting points with young children. UK: Word Lock Edvational co. Ltd.
- Gökay, Y., 2002, İlköğretimde Müzik Öğretimi, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Kelly, Steven N., 1998, Preschool Classroom Teachers' Perceptions of Useful Music Shills and Understandings. The

National Association for Music Education, 46 (3), 374-383.

Ürfioğlu, A., 1989, Bebeklik ve Okulöncesi Dönemde Müziğin Gelişimi ve Eğitimi, İstanbul: Ya-Pa Yayınları.

Young, S. Glover, J., 1998, Music in the early years. UK: The Falmer Press.